

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/109/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213227344
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Minxová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7213227344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Soni Minxovej a sudcov JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobkyne JUDr. Jozefy Dudovičovej, správkyne konkurznej podstaty úpadcu COOP Jednota Považská Bystrica, spotrebné družstvo v konkurze, IČO: 00 168 998, so sídlom v Považskej Bystrici, Hliny č. 1412/4, zastúpenej JUDr. Karolom Porubčinom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum č. 27/32, proti žalovanému M. E., J. X.XX.XXXX, G. I. H., Q. Č.. XX, o zaplatenie 351,35 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 23. januára 2014 č.k. 17C/185/2013-59 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom:

- 1) zamietol žalobu žalobkyne a
- 2) vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodol tak o uplatnenom peňažnom nároku žalobkyne na zaplatenie 351,35 eura, po tom ako tento jej nárok voči žalovanému svojim uznesením zo dňa 23. apríla 2012 č.k. 17C/56/2012-83, v spojení s opravným uznesením zo dňa 16.7.2012, vylúčil na samostatné konanie, na samostatné konanie uznesením vylúčil i jej nárok proti žalovaným v 1. až 34., 36. až 58., 60. až 108., 111. až 126. a 128. až 144. rade a zastavil konanie vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v 35., 59., 109., 110. a 127. rade, vydanými v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 13C 390/2003, v ktorom sa právny predchodca žalobkyne COOP Jednota Považská Bystrica, spotrebné družstvo domáhal voči žalovaným v 1. až 144. rade zaplatenia sumy 151.220,61 eura (4.555.672,- Sk) titulom náhrady škody spôsobenej mu schodkom na zverených hodnotách, vykázaným za obdobie od X.X.XXXX O. XX.XX.XXXX, vyčísleným v celkovej výške 4.854.739,- Sk na podklade vykonanej kontrolnej inventarizácie ku dňu 17.11.2001. Zistený schodok bol následne po jeho prerokovaní na mimoriadnom zasadnutí UIK dňa 11.2.2003 rozúčtovaný podľa podielu zodpovedajúcemu vykonávanej funkcii na jednotlivých žalovaných v 1. až 144. rade, zamestnancov prevádzkovej jednotky č. XXX E. H., ktorí napriek písomnej dohode o ich hmotnej zodpovednosti uzavretej podľa § 182 Zákonníka práce, si nespĺnili svoju povinnosť takto vyčíslenú škodu nahradiť do 31.3.2003, a neučinili tak ani napriek jeho výzve zo dňa 27.8.2003, resp. dňa 5.9.2003. Nakoľko schodok v rozúčtovanej čiastke zaplatilo len šesťnásť zamestnancov, domáhala sa proti žalovaným (144 bývalým zamestnancom) náhrady škody v celkovej výške 4.555.672,- Sk

(151.220,61 eura). Po začatí konania proti piatim z nich vzala žalobný návrh späť, a to v časti 26.259,- Sk (871,64 eura).

Vychádzal pritom zo zistenia, že žalovaný na základe písomne uzatvorenej dohody o hmotnej zodpovednosti, od ktorej platne neodstúpil, prevzal spoločnú hmotnú zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu a iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré bol povinný vyúčtovať. Počas trvania pracovného pomeru žalovaného u právneho predchodcu žalobkyne bola v dňoch od XX.XX.XXXX O. XX.XX.XXXX v prevádzkovej jednotke č. XXX I. H. vykonaná inventúra zásob tovaru za inventúrne obdobie od X.X.XXXX O. XX.XX.XXXX, o priebehu a výsledkoch ktorej bol spísaný inventarizačný zápis, dňa XX.X.XXXX vykonané pod č. XXX/XX/XXXX vyúčtovanie zásob tovaru v predajni XXX E. H., ktorým bol schodok vyčíslený na celkovú sumu 4.774.794,- Sk, po oprave vykonanej opravným záznamom č. X/XXXX L. O. XX.X.XXXX a opravným záznamom č. X/XX L. O. X.X.XXXX na konečnú sumu 4.729.639,- Sk (156.995,25 eura) a následne rozúčtovaný dňa XX.X.XXXX medzi jednotlivých žalovaných.

Po právnom posúdení veci podľa ust. § 176 ods. 1, 2, 3, § 177 ods. 1, 2, § 181, § 182 ods. 1, 2, 3 zák. č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce v znení účinnom v čase zistenia schodku, vychádzajúc zároveň z bodu 1,3 dohody o hmotnej zodpovednosti uzavretej medzi právny predchodcom žalobkyne a žalovaným, uzavrel, že v danom prípade síce žalobkyňa preukázala platne uzatvorené dohody o hmotnej zodpovednosti i existenciu schodku na hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať, žalovaný, ktorý pracoval na vrátnici a mal zakázané vstupovať na predajnú plochu, v zmysle ust. § 176 ods. 3 Zákonníka práce preukázal, že schodok vznikol celkom bez jeho zavinenia a že si zároveň splnil i svoju povinnosť oznamovať zamestnávateľovi nedostatky, ktoré sú mu známe (opakované požiadavky na zabezpečenie priestoru predajne pred krádežami). Na základe uvedeného tak dospel k záveru, že došlo k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti žalovaného za vznik schodku, pretože zamestnávateľ mu vhodné podmienky na hospodárenie so zverenými hodnotami nevytvoril a to napriek tomu, že bol na opakovane sa vyskytujúce nedostatky upozornený a mal o nich vedomosť, pričom medzi uvedenou skutočnosťou a zisteným schodkom, je príčinná súvislosť. Mal totiž za preukázané, že žalovaný nemal zabezpečené podmienky na riadny výkon svojej práce a plnenie dohody o hmotnej zodpovednosti, o čom svedčili žalovaným vytykané nedostatky, ako nedostatočná ochrana prevádzky počas prevádzkovej doby, nedostatočný počet zamestnancov, nedostatočné zabezpečenie funkčnej strážnej služby, chýbajúci kamerový systém i označovanie niektorých druhov tovaru ochrannými kódmi. Pokiaľ žalovaný upozorňoval na časté krádeže v predajni a na skutočnosť, že pre zákaz vstupovať na predajnú plochu nemohol na tovar dohliadať a zasahovať proti prípadným zlodejom, jeho tvrdenie preukazovala i kniha evidencie zásahov, predložená žalovanými vo vylúčenom konaní vedenom pod sp. zn. 17C/28/2012, z ktorej vyplynuli početné záznamy o krádežiach za obdobie roku 2001.

V odôvodnení ďalej poukázal na i z dohody o hmotnej zodpovednosti plynúcu povinnosť zamestnávateľa (právneho predchodcu žalobkyne) zabezpečiť zamestnancom také pracovné podmienky, ktoré im umožnia riadny výkon ich pracovných úloh a v prípade zistenia nedostatkov, ktoré im bránia v ich riadnom výkone, urobiť opatrenia na ich odstránenie, ako i jeho povinnosť vykonať inventarizáciu v prípade, ak dochádza k zmene vo funkcii vedúceho prevádzky alebo niektorého jeho zástupcu (bod 9 dohody) a konštatoval, že žalobkyňa v priebehu konania neosvedčila vykonanie žiadneho opatrenia na zabránenie vzniku schodku, prípadne jeho zníženie, hoci na označenej prevádzke, otvorenej I. O. XXXX, bol už za obdobie dvoch mesiacov (od X.XX.XXXX O. X.X.XXXX) vyúčtovaný schodok vo výške 1.555.759,- Sk, ktorý bol podľa vyjadrenia jej právneho predchodcu (č.l. 166 pôvodného spisu) na základe rozhodnutia jeho predstavenstva zúčtovaný na ľarchu zamestnávateľa práve z dôvodu, že pri navážaní tovaru a v čase otvorenia hypermarketu bol v priestoroch tejto prevádzky zaznamenaný zvýšený pohyb iných ako hmotne zodpovedných osôb. Inventúru ale potom nevykonával, a to ani pri zmene vo funkcii vedúceho alebo niektorého jeho zástupcu (bod 9 dohody), a vykonal ju až po takmer 10 mesiacoch v čase, keď už niektorí zo žalovaných ukončili pracovný pomer a inventúry sa nezúčastnili. Zdôraznil, že na označenej prevádzke dochádzalo k vzniku schodku aj v nasledujúcom období, keďže podľa obsahu spisu sp. zn. 44C 503/2005 bol za obdobie XX.X.XXXX O. XX.X.XXXX inventúrou pokladničnej hotovosti a stavu zásob zistený inventúrny rozdiel - manko spolu v sume 140.764,- Sk.

Napokon uviedol, že s prihliadnutím na skutočnosť, že zo strany zamestnávateľa zistil nedostatky aj pri stanovení výšky uhradených kaucí a ich započítavanie na jednotlivé schodky, keď nevedel preukázať v akej výške a na ktorý schodok boli u niektorých zo žalovaných tieto kaucie započítané, i v prípade, ak by sa nestotožnil s námietkami žalovaného o nemožnosti riadneho hospodárenia so zverenými hodnotami, nebolo by možné ustáliť výšku náhrady škody pripadajúcu na jednotlivých zamestnancov pri zohľadnení započítania kaucí, a to aj s ohľadom na to, že pôvodne zistená výška schodku bola niekoľkokrát opravovaná opravnými záznamami a viacerí zo žalovaných namietali aj jeho skutočnú výšku.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pričom v konaní úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť jej 351,35 eura spolu s úrokom z omeškania, trovami konania a trovami právneho zastúpenia, vrátane trov odvolacieho konania.

Poukazom na znenie ust. § 176 ods. 1 a 3, § 177 ods. 2 zákona č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov a na žalovaným platne uzatvorenú dohodu o hmotnej zodpovednosti predovšetkým namietla právny záver prvostupňového súdu o zbavení sa zodpovednosti žalovaného v zmysle § 176 ods. 3 Zákonníka práce v dôsledku nevytvorenia vhodných pracovných podmienok, neumožňujúcich mu chrániť zverený majetok. Tvrdenie žalovaného o nezabezpečení vhodných pracovných podmienok ani po jeho viacerých urgenciách označila za účelové, keďže od dohody o hmotnej zodpovednosti neodstúpil.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. Zotrval na svojej argumentácii, že zamestnávateľ nikdy nepristúpil k riešeniu návrhov zamestnancov na skvalitnenie pracovných podmienok a neučinil nápravné opatrenia na zabránenie vzniku schodku napriek tomu, že ho o existujúcich nedostatkoch opakovane informovali a mal o nich vedomosť.

Odvolací súd prejednal vec na základe podaného odvolania bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keďže v posudzovanej veci nejde ani o jeden z prípadov uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p., za dodržania podmienok ust. § 156 ods. 3 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1,3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Žalobkyňa podľa obsahu odvolania v odvolaní uplatnila odvolací dôvod, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), ako aj že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

Podstata odvolacieho dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. spočíva v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania, t.j. že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, príp. neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na chybnom hodnotení dôkazov alebo sú výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 133 až § 135 O.s.p..

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. možno uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na

zistený skutkový stav, ku ktorému dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, prípadne zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolačný súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Rozhodnutiu súdu prvého stupňa nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývajú a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo, že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p. alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne interpretoval.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli, a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za tohto konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p., t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Len na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a k jednotlivým odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd považuje za potrebné dodať:

Skutočnosti uvedené žalobkyňou v jej odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku pokiaľ tvrdila, že neboli dané dôvody na zbavenie sa zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú schodkom na zverených hodnotách, najmä s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný od dohody od hmotnej zodpovednosti neodstúpil.

V preskúmvanej veci nebolo sporné, že žalovaný so svojim zamestnávateľom (právnym predchodcom žalobkyne) uzatvoril písomnú dohodu o hmotnej zodpovednosti a ani to, že zamestnávateľ v dňoch od XX.XX.XXXX O. XX.XX.XXXX v prevádzkovej jednotke č. XXX I. H. vykonal inventúru zásob tovaru za inventúrne obdobie od X.X.XXXX O. XX.XX.XXXX, ktorej výsledkom bolo zistenie schodku. Berúc do úvahy inventúrne obdobie a dátum vykázaného schodku, súd prvého stupňa správne na vec aplikoval zákon č. 65/1965 Zb. Zákonník práce, v znení účinnom v čase zistenia schodku (ďalej len Zákonník práce).

Ak zamestnanec prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálu alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok (§ 176 ods. 1 veta prvá Zákonníka práce).

Zamestnanec sa zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia (§ 176 ods. 3 Zákonníka práce).

Zodpovednosť zamestnanca podľa citovaných ustanovení Zákonníka práce je osobitným druhom pracovno-právnej zodpovednosti zo škodu, ktorá vzniká vtedy, ak zamestnávateľ preukáže, že so zamestnancom uzavrel platnú dohodu o hmotnej zodpovednosti a že na hotovosti, ceninách, tovare, zásobách materiálu alebo na iných hodnotách, ktoré mu boli zverené a ktoré je povinný vyúčtovať (ďalej len „hodnoty“) vznikol schodok. Schodkom sa pritom rozumie rozdiel medzi skutočným stavom zverených hodnôt a medzi údajmi účtovnej evidencie, o ktorý je skutočný stav nižší než účtovný stav. Býva spravidla zistený inventarizáciou ako inventarizačný rozdiel medzi stavom majetku v účtovníctve

a skutočným (nižším) stavom majetku. Pri tomto druhu zodpovednosti zamestnanca zamestnávateľ nie je povinný preukazovať zavinenie zamestnanca. Zamestnanec sa svojej zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách zbaví celkom alebo čiastočne len ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

Pre možnosť zamestnanca zbaviť sa zodpovednosti za škodu majú podstatný význam pracovné podmienky vytvárané zamestnávateľom. Zamestnanec totiž musí mať po celú dobu svojej hmotnej zodpovednosti možnosť mať osobne k dispozícii hodnoty, za ktoré zodpovedá. Na druhej strane, aby zamestnávateľ mohol svojim zamestnancom vytvárať riadne pracovné podmienky na riadny výkon ich pracovných povinností, zákon ukladá zamestnancom povinnosť oznamovať svojmu nadriadenému nedostatky ihneď, ako ich zistia.

V danom prípade zostalo medzi účastníkmi konania sporným, či žalovaný preukázal také skutočnosti, ktoré by ho v zmysle ust. § 176 ods. 3 Zákonníka práce zbavili jeho zodpovednosti za škodu z dôvodu, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

V situácii, ak na žalovaným vytykané nedostatky (nedostatočná ochrana prevádzky počas prevádzkovej doby, nedostatočný počet zamestnancov, nedostatočné zabezpečenie funkčnej strážnej služby, chýbajúci kamerový systém i označovanie niektorých druhov tovaru ochrannými kódmi, časté krádeže v predajni, i nemožnosť žalovaného dohliadať na tovar a zasahovať proti prípadným zlodejom pre zákaz zamestnávateľa vstupovať na predajnú plochu) žalobkyňa neoznačila žiadne dôkazy na preukázanie nedôvodnosti tejto obrany žalovaného, je záver prvostupňového súdu o nevytvorení riadnych pracovných podmienok žalovanému (a ani ostatným zamestnancom na označenej prevádzkovej jednotke) správny. Na základe uvedeného potom správne súd prvého stupňa uzavrel, že žalovaný dostatočne preukázal dôvody pre zbavenie sa v celom rozsahu zodpovednosti za schodok, ktorý vznikol bez jeho zavinenia. Tento záver napokon vyplýva i zo súdnych rozhodnutí vo vylúčených konaniach z pôvodnej žaloby, napr. rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 25. apríla 2012 č. k. 17C/68/2012-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Co/222/2012-46.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým žalobu voči žalovanému zamietol, i v jeho akcesorickom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a tak jej náhrada trov nepatrí. V odvolacom konaní úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto odvolací súd rozhodol, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.